

[0003]

FRISIACA

2. Sizzo.

Het Fries kent nog de uitdrukking 'de iene dei *seit* de oare net', waarin 'sizzo' nu de zin gekregen heeft van: gelijk zijn aan.

Ook 't Zuidelijk-Westerkwartier van Groningen (b.v. Zevenhuizen) heeft deze zegswijze in de vorm: 'de ene dag *zeit* den aander niet.'

In 't Nederlands is 'zeggen' in deze betekenis zeer zeldzaam, we vinden 't zo gebruikt bij J.A. Alberdingk Thijm, *Willem van Oranje*, vs. 32 (Karolingische Verhalen):

'Al lijken de kappen een haar op elkander,

Toch *zeit* de eene monnik niet altoos den ander.'

In deze regels hebben we een toespeling op de bekende zegswijze: Gelijke monniken, gelijke kappen.

Hoe *zeggen*, *sizzo*, in deze betekenis gebruikt kon worden, blijkt duidelijk, als we er van uitgaan, dat dit verbum in een zin als: 'Ik *zèg* je, dat je zo iets niet weer moet uithalen!' de reeds gespecialiseerde zin gekregen heeft van: *met nadruk* uitspreken, *met ernst* verklaren.

Nog iets verder gespecialiseerd vinden we 't in de opvatting van: *plechtig verklaren*, *een officiële verklaring* afleggen of afgeven. Zo vinden we in 't Mnl. de gesubstantiveerde infinitief 'seggen' in de zin van: *officiële*, ambtelijke *verklaring* b.v. in de *Rek. van Utrecht*, 2, 172: 'Ende noch boven den Statbrief voirg. (d.i. bovengenoemd) een *seggen* ende een clær ghesceyt (= uitspraak) wtgesproken is tusschen D.

ende M.¹⁾ In 't Gronings spreekt men van: börg *zegn*²⁾ in de zin van borg *spreken*, *verklaren*, dat men borg zal zijn in een bepaalde financiële transactie.

Zulk een officiële verklaring kon in bepaalde gevallen als *bewijsstuk* dienen en op die wijze kreeg *zeggen*, *sizze*, ook de speciale zin van *bewijzen* b.v. in de uitdrukking: Dat zegt niets en bij R. Posthumus, *In Jouwerkoerke*, s. 35:

'Syn kop, in foll' moanne, stoe goed by syn ampt,

In *sei*, dat hij nooit tjin syn lusten hie kampt.'

Een officiële, ambtelijke verklaring is tevens een *waarborg* voor de waarheid en 'bondigheid' van hetgeen er in gezegd wordt, zodat *zeggen* ook de weer enigszins andere gespecialiseerde betekenis kon krijgen van *waarborgen* b.v. in een zegswijze als: 'Uw belofte *zegt* mij niets.'

Zo heeft de zin, 'de eene monnik *zeit* niet altoos den ander', eigenlijk de betekenis van: de uiterlijke gelijkheid van twee monniken is nog geen *waarborg*, dat ze ook innerlijk, in karakter, in wezen *aan elkaar gelijk zijn*.

Op deze wijze kreeg 'sizze' de zin van: *gelijk zijn aan*, ook in bovengenoemde uitdrukking: 'de iene dei *seit* de oare net.'

1) Hier is ook te vergelijken: 'Lichte si waren ooc in den ban daer (= waartoe) Lucifer was *gheseyt*', d.i. door een vonnis van God *veroordeeld*. (Aangehaald in 't Mnl. Wdb. 7, 910).

2) K. ter Laan, N. Gron. Wdb., blz. 1226.